

Joan F. Mira

Els extrems de la dreta

Durant molts anys hi ha hagut qui ha repetit que ja no hi ha dreta ni esquerra, que les diferències entre els dos bàndols històrics s'han fet imperceptibles, que si l'esquerra accepta l'economia de mercat i la dreta l'estat del benestar vol dir que són la mateixa cosa, que els polítics han d'ocupar-se només de l'administració quotidiana i els ciutadans voten només per interessos puntuals, per simpatia personal o per eficàcia pràctica. I més coses per un estil, que ens volien convèncer que ja tot és igual, que tant se val. Era, o és encara, com una nova ideologia que prescindeix de les ideologies, però és i era rigorosament falsa. Hi han cregut tanmateix, curiosament, grups de l'esquerra extrema per als quals la socialdemocràcia o el progressisme liberal equivalen simplement a la dreta; i per tant no els importa afavorir aquesta dreta amb els seus desvarieigs electorals, com fan a França (i donen ales a Le Pen) o com fan a Itàlia (i han contribuït al berlusconisme més abrupte). Ho creuen també, des d'un cert populisme clàssic i reaccionari, els qui afirmen que tots són iguals, i que posats a votar polítics sense escrúpols més val votar el cacic conegut. En fi, no vull fer històrica ni crònica, ni elaborar cap teoria. La simple lectura de la premsa diària, el seguiment de les notícies del món i d'Europa i d'Espanya i del nostre país, em sembla que confirmen el que vull afirmar: que la indiferència no té raons de pes, que si l'esquerra no sabem ben bé què és, la dreta és allò que ha estat sempre. On hi ha hagut al llarg de l'últim mig segle una dreta civilitzada i democràtica, ho continua sent, com als països nòrdics, com a la Gran Bretanya, com a Alemanya. Seran més conservadors, com els anglesos, o menys conservadors com els alemanys, però no són selvàtics i violents com la dreta espanyola: la història marca molt, i els orígens i els hàbits costen de superar. Serà una dreta escandalosa com la italiana, o una mica escleròtica com la francesa, però no és una dreta feroç com la d'Espanya. Serà una dreta religiosa i patriòtica com la que encapçala Georges W. Bush, però no atacarà els fonaments mateixos de la democràcia com fa la dreta d'Aznar i els seus homes (i dones). La dreta espanyola ara com ara, la dreta social i política realment existent i activa en aquest Regne d'Espanya, només la puc comparar, valga'm la Mare de Déu de Czestochowa i la de Covadonga, a la dreta d'aquests germans bessons que governen Polònia a cops de demagògia i de rosaris. No sé dir què és la dreta a Ucraïna o a Rússia, o a la Xina (és el postcomunisme la dreta, és el nou capitalisme mafiós, és la cleptocràcia, és Putin de dreta o d'esquerra o de res?, hi ha alguna cosa a la Xina que es pugui dir "esquerra"?), i per tant aturarem ací les comparacions possibles.

El resultat és que Espanya és diferent encara: la seua dreta insultant i cridanera, la dels bisbes i la ràdio que tenen, la de les manifestacions repetides a Madrid, la dels complots que s'inventa el diari *El Mundo* i la gent que se'ls creu, la de les injúries sense seny dels seus representants més insignes que

el públic repeteix al carrer ("Zapatero i Eta són la mateixa cosa", i altres animalades per un estil), la que qualifica de nazis els catalans que esbronquen els seus líders (nazis, segons la veu oficial del PP, eren les venedores del mercat que li van fer quatre crits a Rajoy), la que massivament no accepta que el poder no és seu i que es poden perdre unes eleccions sense declarar la guerra (fins i tot Berlusconi ho ha acabat acceptant, i això que va ser per pocs milers de vots...). La que al País Valencià, i a tot Espanya, practica l'odi als catalans com a argument i material bèl·lic, amb una mena d'*etnofòbia* (vostès dispensen: m'acabe d'inventar la paraula, potser que començarà a circular, com alguns altres invents meus...) que no té equivalents civils a Europa. Jo, simplement, no els entenc. O els entenc massa. Perquè si els líders (polítics o directors de diari) parlen i actuen com una dreta irresponsable i extrema és perquè saben que milions de persones volen i esperen exactament això. I aquesta és la desgràcia profunda: que mig país s'ha instal·lat ja als extrems de la dreta. No sé quan canviaran, però no sóc optimista.

“Perquè si els líders (polítics o directors de diari) parlen i actuen com una dreta irresponsable i extrema és perquè saben que milions de persones volen i esperen exactament això. I aquesta és la desgràcia profunda: que mig país s'ha instal·lat ja als extrems de la dreta. No sé quan canviaran, però no sóc optimista”